PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev:	25.11.2026
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26230200025

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 26230200025, mille esemeks on xxx poolne ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati xxx KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on kokkuvõtvalt järgmine.

20.12.2025 kella 20:28 paiku juhtis xxx Tallinnas Mäekõrtsi teel Mõisapõllu tn suunas mootorsõidukit Toyota Avensis, reg.märk xxx, ning xxx maja juures ei andnud teed reguleerimata ülekäigurada tema suhtes paremalt vasakule ületanud jalakäijale xxx (xxx), kes kokkupõrke tulemusel sai rasked tervisekahjustused, milledest paranemine on kestvusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus xxx ettevaatamatusest järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

a) LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
b) LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
c) LS § 17 lg 1, mille kohaselt peab liikleja tee andmisel juhinduma liikluskorraldusvahendite nõuetest ja reguleerija märguannetest;
d) LS § 17 lg 5 p 2^1, mille kohaselt peab mitteröobassõidukijuht andma teed ülekäigurada ületavale jalakäijale;
e) LS § 18 lg 1, mille kohaselt juht, kes on kohustatud liiklusreeglite või liikluskorraldusvahendi kohaselt andma teed, peab sõidukiiruse vähendamisega või seismajäämisega selgelt andma märku, et ta kavatseb järgida tee andmise kohustust;
f) LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, tasakaaluliikurit ega jalgratturit;
g) LS § 35 lg 4, mille kohaselt reguleerimata ülekäigurajale lähenedes peab juht sõitma sellise kiirusega, mis on piisavalt väike, et mitte ohustada jalakäijat, kes on astunud või astumas ülekäigurajale. Vajaduse korral peab juht seisma jääma, et võimaldada jalakäijal sõiduteed ületada.

Seega pani xxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, milles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur, ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusmäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

06.04.2026 toimunud ülekuulamisel on kahtlustatav temale inkrimineeritud kuriteo omaks võtnud ning avaldanud siirast kahetsust selle üle, et ei olnud piisavalt hoolikas ja tähelepanelik ning selle tagajärjel sai kannatanu liiklusõnnetuses tõsiselt viga. Samuti väljendas ta valmidust hüvitada võimaluste piires kannatanule tekitatud kahju. Prokuratuuris 03.08.2026 toimunud kohtumisel ning 25.11.2026 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröriga vahetult, väljendas kahtlustatav samuti kahetsust oma teo üle. Ta lisas, et elab toimunut siiani raskelt üle ning tunneb muret kannatanu terviseseisundi pärast. Seega esineb antud asjas prokuröri hinnangul kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kannatanu xxx kuriteoga tekitatud varalise kahju hüvitas kindlustusselts. Samuti on kindlustusselts hüvitanud mittevaralist kahju summas 8 000 eurot. Kannatanu hinnangul ulatub temale tekitatud mittevaraline kahju 12 000 euroni ning sel põhjusel esitas tema 09.07.2026 kahtlustatava vastu tsiviilhagi, milles nõudis, lisaks kindlustusseltsi poolt tasutule, täiendava mittevaralise kahju hüvitamist summas 4 000 eurot. Kahtlustatav on nõus võtma endale kohustuse hüvitada kannatanule kahju tsiviilhagis nimetatud summas.

KrMS § 202 lg 2 p 1 võimaldab menetlejal (antud juhul prokuratuuril) määrata, millises ulatuses tuleb kahtlustataval tekitatud kahju hüvitada. Prokuröri hinnangul on eespool nimetatud täiendava mittevaralise kahju summa mõistlik ning kooskõlas kuriteo asjaolude ja selle tagajärje raskusega, mistõttu tuleb kahtlustatavale vastav kohustus määrata.

Kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu, on kahtlustatav samuti nõus hüvitama.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad kohustuste panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel. Seejuures leiab prokurör, et käesoleval juhul ei ole kahtlustatavale lisakohustuseks riigituludesse/sihtotstarbeliseks kasutamiseks eraldi summa tasumise määramine mõistlik. Prokuratuurile teadaolevalt ei võimaldaks kahtlustatava sissetulekud maksta kahju ja menetluskulude hüvitamise kõrval ka riigile. Oportuniteedi põhimõttel menetluse lõpetamise eesmärk ei ole panna inimene väljapääsmatusse olukorda, vaid mõjutada teda edaspidi hoiduma kuritegude toimepanemisest. Seega tuleks antud olukorras lähtuda eelkõige kannatanu huvidest ning tagada, et temale tekitatud kahju saaks hüvitatud, samuti et saaksid hüvitatud riigi pool kantud kriminaalmenetluse kulud.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26230200025 menetlus.

2. **Kohustada xxx hüvitama kuriteoga tekitatud mittevaralise kahju summas 4 000 (neli tuhat) eurot hiljemalt 25.05.2027. Nimetatud summa tuleb tasuda xxx (xxx) arveldusarvele nr xxx, lisades selgitusse "Mittevaralise kahju hüvitamine kriminaalasjas nr 26230200025".**

3. **Kohustada xxx hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 26E-AOI00006-01) maksumus 155 eurot hiljemalt 25.05.2027.**
4. **KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustada xxx alates kriminaalmenetluse lõpetamisest kuni 25.11.2027 mitte toime panema uusi liiklusalaseid kuritegusid.**

5. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldatud.
6. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
   - üks CD-plaat fotodega, üks CD-plaat kahe audiosalvestisega ja üks CD-plaat videosalvestisega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
7. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
8. Kriminaalmenetluse kulud:
   - otsustus isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu osas sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
9. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatav xxx Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanule xxx.
10. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4, Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
11. **Edasikaebamise kord**. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188) põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest arvates kümne päeva jooksul, kuid mitte hiljem kui üks kuu pärast nimetatud määruse koopia saatmist kannatanu aadressile või elektronposti aadressile, mille kannatanu on menetlejale avaldanud.

Ilona Litvinova
ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

_____

(nimi, allkiri, kuupäev)